

Dvouletý Tobiáš musí do Austrálie, řekl český soud

Chlapec je jednou z mnoha obětí sporů o děti, jejichž **rodiče jsou každý z jiné země**. Pozoruhodné je, že brněnská soudkyně rozhodla v neprospěch české matky. Ta v Austrálii doufá ve zvrat u tamního soudu.

SYDNEY Ve svých dvou letech má Tobiáš za sebou už dvě cesty k protinozcům a pár krušných zážitků. Letos v dubnu vyděšeného chlapce dva policisté sebrali matce rovnou na letišti v Sydney. Pak se na deset dní ocitl v rodině, kterou v podstatě neznal a kde nerozuměl řeči.

Dítě do Austrálie poslal brněnský soud. Jeho dvaatřicetiletá matka Jana Hammond i její blízcí teď upínají naděje k australskému rodinnému soudu, který začátkem srpna rozhodne o tom, zda se chlapec s matkou může vrátit do Česka, kde se narodil.

Idylický příběh se zvrtil

Ten příběh začal idylicky. Absolventka olomoucké filozofické fakulty se během studijního pobytu v Sydney v roce 2009 zamilovala do Australana. „Po návratu za mnou můj tehdejší přítel přiletěl do Česka a já hned první měsíc otě-

hotněla. Vzali jsme se, v květnu roku 2010 se nám narodil Tobišek. Manžel se však začal měnit. Pil, bral antidepresiva, snažil se mě izolovat od přátel a rodiny. Vynucoval si sex,“ líčí žena.

Po roce a půl ji muž přesvědčil, aby odjeli do Austrálie ukázat chlapečka jeho rodině. Pobyt tam se však začal protahovat. Manžel podle Jany čím dál víc stupňoval psychický teror a k návratu do Česka se neměl. Tak se vrátila se synem sama. Podala žádost o rozvod a o svěření syna do péče. Muž jí však zažaloval za únos.

„Manžel mi začal vyhrožovat. Loni v prosinci přiletěl do Česka a po něm i jeho bezdětná sestra, která si na syna začala dělat nárok,“ líčí žena. Verdikt Městského soudu v Brně, podle kterého se dítě mělo do 15 dnů vrátit do Austrálie, ji a její příbuzné zdrtl. Z obav před dalšími potížemi nicméně matka se synem odletěla do Sydney.

„Hned na letišti na nás čekali dva policisté a Tobiška mi přes moje zoufalé prosby a jeho hysterický pláč sebrali. Předali ho manželově sestře,“ popisuje Jana Hammond.

„Je hrozné, že české soudy vydávají děti do ciziny bez jakýchkoliv garancí. Soudkyně si nic neproověřila. Uvěřila otcí, že má v Austrálii peníze a práci. Ve skutečnosti je nezaměstnaný,“ podotýká matčin otec Jiří Kukula.

Dceři podle něj našťástí tamní soud po deseti dnech vnuka vrátil.

FAKTA

Mezinárodní únosy dětí rodiči v číslech

- Od roku 2008 bylo z ciziny do tuzemska „uneseno“ jedním z rodičů celkem **78 dětí**, vrátilo se jich zatím 28. V devíti případech se rodiče dohodli.
- Z Česka bylo do ciziny od roku 2008 „uneseno“ rodičem **123 dětí**, vrátilo se jich zatím 47. V deseti případech se rodiče dohodli.
- Roste úspěšnost **mimosoudního řešení** případů, a to po takzvané mediaci nebo **jiné intervenci** Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí.

Zdroj: Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí

Matka však musí Tobiáše půjčovat otcí a přinejmenším do srpnového soudu nemůže syna odvézt domů.

„Celá rodina už poskládala bezmála dva miliony, prodala se i chata s pozemkem, aby Jana měla v Austrálii na drahé právníky,“ dodává Tobiášův dědeček.

Protistrana nabízí jinou verzi

Protistrana kauzu vidí jinak. Soudkyně Zuzana Grimmová argumentuje, že byla při posuzování sporu vázána Haagskou úmlouvou o ochraně dětí, která stanoví jasná kritéria. „Je to úplně běžný případ, kdy bylo dítě přemístěno do jiné země bez souhlasu druhého rodiče. Není podstatné, že se chlapec narodil v Česku,“ říká Grimmová.

Také česká advokátka chlapce otců Kateřina Sekaninová poklá-

dá případ za učebnicovou ukázkou uplatnění Haagské úmluvy. „Že manželé vyjeli do Austrálie na dovolenou, bylo vyvráceno několika důkazy. Chtěli tam žít. Paní Hammond má od roku 2006 v Austrálii status trvalého rezidenta,“ podotýká právníčka. Podle ní opustila matka s dítětem Austrálii bez souhlasu partnera, zatímco měla zvolit legální soudní cestu.

„Proč soud aplikuje Haagskou úmluvu tak mechanicky a nepřihlíží ke specifickým případu? A jak je možné, že zákon povoluje exekuci na dítě, jako by to byla nějaká věc?“ ptá se zoufalý Tobiášův děda.

Velvyslanec matku podpoří

Nadace Naše dítě na žádost prarodičů a matky, která zůstala v Austrálii bez prostředků, otevřela pro Janu a Tobiáše Hammondovy veřejnou sbírku. „V červnu jsme z ní uvolnili 250 tisíc korun na právní služby. Nemohu posuzovat konkrétní případ, ale podle mě ze strany soudu byla malá snaha prověřit si okolnosti kolem osoby otce,“ míní ředitelka nadace Zuzana Baudyšová.

Podle ní vstupují Češky lecky lehkovážně do mezinárodních svazků, aniž si uvědomí rizika, která s sebou nese případný rozchod.

Případ malého Tobiáše sleduje také velvyslanec v Austrálii Hynek Kmoníček. „Zastupitelský úřad nemá žádnou právní možnost zasahovat do soudní pře, takže se snažím být české občance alespoň psychickou oporou v jejím obtížném a nákladném sporu o dítě. Chystám se být osobně přítomen soudnímu líčení v Sydney začátkem srpna,“ uvedl velvyslanec Kmoníček. **Ivana Karásková**

